

Дерев'янка С. П. Онлайн-курси підвищення обізнаності щодо безпеки освітнього середовища. *Безпечне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення в умовах воєнного і повоєнного часу*: збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 07 березня 2025 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук, М. І. Чорна. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2025. С. 42-44.

ОНЛАЙН-КУРСИ ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЩОДО БЕЗПЕКИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасні реалії небезпеки навколишнього світу пов'язані з загрозовим впливом на життя людини кібербулінгу, стихійних лих та війни, пандемії. Онлайн-курси можуть стати корисним інструментом підвищення обізнаності щодо протистояння та подолання цих загроз.

На сьогодні відомо немало робіт стосовно проблеми безпеки освітнього середовища [1; 2], проте недостатньо презентовано засоби дистанційної освіти для розширенні знань щодо самозахисту від інформаційної та цифрової небезпеки.

Мета даної роботи – охарактеризувати онлайн-курси, які можна використовувати для підвищення обізнаності стосовно безпеки сучасного освітнього середовища.

Відомими в Україні є низка платформ, які мають безкоштовний ресурс для самоосвіти українців. Охарактеризуємо онлайн-курси, розміщені на різноманітних платформах, які можна використовувати з метою підвищення обізнаності щодо безпеки освітнього середовища учасників освітнього процесу.

1. Онлайн-курс «Протидія булінгу (у форматі SCORM)», розміщений на платформі «Освітній ХАБ міста Києва» (<https://eduhub.in.ua/courses/scorm-kurs-43-protidiya-bulingu>).

Онлайн-програма курсу ґрунтується на вивченні та застосуванні практичних інструментів розпізнавання булінгу у закладах освіти та протидії цьому явищу. Тренери курсу М. Писаренко, А. Сугаренко, З. Біневич

пояснюють основні ознаки булінгової поведінки учасників освітнього процесу та надають рекомендації щодо коригування віктимної поведінки.

2. Студія онлайн-освіти «Подумай двічі: платформа критичного мислення» на платформі EdEra (<https://surl.li/vmwrgf>).

Контент на цій платформі представлений в ігровій формі з цікавими персонажами та завданнями. Передбачаються окремі лінії взаємодії з матеріалом – для вчителів, для школярів, для ГО. Пояснюються небезпечний вплив фейкової інформації, засоби боротьби з гейтом та кібербулінгом у соціальних мережах.

3. Онлайн-курс «Безпека в інтернеті під час війни», розміщений на платформі «PROMETHEUS» (<https://surl.li/tghuak>).

Цей курс рекомендований для вивчення педагогічним та науково-педагогічним працівникам, освітнім тренерам, батькам школярів з метою отримання інформації про інформаційну обізнаність та безпеку в інтернет-просторі. Особливо актуальними є презентовані матеріали стосовно налаштування самозахисту від фейкової інформації під час війни, корисними є рекомендації щодо контролю за власними цифровими слідами.

4. Онлайн-курс «Основи інформаційної безпеки», розміщений на платформі «PROMETHEUS» (<https://surl.li/zpcnov>).

Даний онлайн-курс буде особливо корисним для школярів та студентів. Програма курсу містить інформацію про сучасні загрози інформаційної безпеки, загрози для комп'ютерів та ноутбуків (комп'ютерні віруси), загрози для мобільних пристроїв. Аналізуються принципи поводження з персональною інформацією та можливості її захисту.

5. Онлайн-ресурс «Психологічна безпека дорослих і дітей під час повітряної тривоги у школі» – на платформі Зрозуміло! (<https://surl.li/hswjsr>).

Онлайн-курс спрямований на емоційну підтримку вчителів та дітей під час повітряної тривоги. В онлайн-курсі представлено низку практичних вправ та технік, орієнтованих на розвиток навичок емоційної саморегуляції учасників освітнього процесу та підвищення їх стресостійкості.

Отже, підвищення обізнаності щодо безпеки освітнього середовища пов'язане з розширенням уявлень про комунікативний безпечний простір в закладах освіти, про необхідність критичного сприйняття навколишньої дійсності, про психологічну безпеку під час війни та виживання в умовах інформаційного перевантаження.

Список використаних джерел та літератури

1. Психологічна безпека освітнього середовища: методи, технології, шляхи формування: практичний посібник / за наук. ред. Н. В. Лунченко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 134 с.

2. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. К.: Український фонд «Благополуччя дітей», 2018. 56 с.